

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf.: 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/26/2016.

Iktatószám: Vj/26-37/2016.

Betekinthető változat!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a dr. B. V. osztályvezető által képviselt **Magyar Telekom Nyrt.** (1013 Budapest, Krisztina krt. 55.) eljárás alá vont vállalkozás ellen jogellenes összehasonlító reklám tilalmának feltételezett megsértése miatt indított versenyfelügyeleti eljárásban – nyilvános tárgyalást követően – meghozta az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti.

A végzéssel szemben a közléstől számított 8 napon belül a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtott vagy ajánlott küldeményként postára adott, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett jogorvoslati kérelemmel lehet élni. A jogorvoslati kérelmet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

INDOKOLÁS

I.

Az eljárás tárgya

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) észlelte, hogy a Magyar Telekom Nyrt. a 2015. október 1. és november 30. között lebonyolított „4G Tesztelték, bizonyított” elnevezésű kampánya keretében közzétett kereskedelmi kommunikációi során valószínűsíthetően nem tárgyilagosan hasonlította össze saját és versenytársai 4G hálózatát és ezzel valószínűsíthetően megsértette a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 10. § b) pontját. Az ügyindító végzés¹ szerint a 2016. április 5-án megindult versenyfelügyeleti eljárás kiterjedt az eljárás alá vont „4G Tesztelték, bizonyított” szlogennel ellátott kampánya során közzétett kereskedelmi kommunikációira.

¹ Vj/26/2016. számú irat

- 2) A versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően a GVH észlelte, hogy az eljárás megindító végzésben megjelölt magatartás valószínűsíthetően megsértette a Tpv. 10. § b) pontját a lényeges, meghatározó, jellemző ellenőrizhető tulajdonságra vonatkoztatás tekintetében is. Ezért a GVH 2016. szeptember 2-án² a vizsgálatot kiterjesztette annak vizsgálatára, hogy a Magyar Telekom Nyrt. a versenyfelügyeleti eljárást megindító végzésben megjelölt „4G Tesztelték, bizonyított” szlogennel ellátott reklámkampánya során közzétett összehasonlításokat a 4G hálózat lényeges, meghatározó, jellemző és ellenőrizhető tulajdonságra vonatkoztatta-e, és ezzel megsértette-e a Tpv. 10. § b) pontját.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozás

- 3) A Magyar Telekom Nyrt. elsődleges tevékenységeként vezetékes és mobil távközlési szolgáltatásokat nyújt lakossági és üzleti ügyfelei számára. A mobil szolgáltatások keretén belül hangalapú, nem hangalapú (SMS, MMS, internet, adatszolgáltatásokat, tartalomszolgáltatásokat) szolgáltatásokat, a vezetékes szolgáltatásokon belül hang, adat és internet szolgáltatásokat, valamint TV szolgáltatásokat nyújt. Ezen kívül a vállalkozás vezetékes és mobil szolgáltatások igénybevételéhez szükséges eszközöket is (telefon, táblagépek, notebook, TV készülékek, stb.) értékesít.

III.

Az érintett termék/szolgáltatás

- 4) Jelen versenyfelügyeleti eljárásban közvetlenül érintett termék a 4G hálózat (mobil távközlési technológia).

Mobil távközlési technikák

- 5) A jelenleg Magyarországon használt legfontosabb mobil távközlési technológiákat következőképpen lehet csoportosítani:³
- 2G (második generációs) technológiák: különösen a GSM (hang, SMS, MMS) és EDGE, GPRS (adatátviteli) technológiák;
 - 3G (harmadik generációs technológiák): UMTS, HSPA és kapcsolódó technológiák, amelyek mind hang- és kép- (SMS, MMS), mind adatátvitelre alkalmasak;
 - 4G (negyedik generációs) technológiák: LTE (csak adatátvitel).
- 6) A mobil szolgáltatások céljára használt technológiák fejlődése jelenleg a negyedik generációnak (4G-nek) nevezett szinten tart. Pillanatnyilag ez az előfizetők számára elérhető, legjobb mobil adatátviteli rendszer, amely a többi adatátviteli technológiához képest lényegesen nagyobb le- és feltöltési sebesség elérésére képes.⁴

² Vj/26-9/2016.

³ Vj/26-15/2016., Vj/26-17/2016.

⁴ Vj/26-8/2016., B/663-11/2015.

Széles sávú internet

- 7) A 3G és a 4G technológiákat a széles sávú internet technológiák körébe sorolják. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: NMHH) által üzemeltetett www.szelessav.net weboldalon megtalálható információk alapján a széles sávú internet az olyan információátviteli kapcsolatok gyűjtőneve, amelyek alkalmasak arra, hogy hálózatba kapcsolt számítógépek között továbbítsanak nagyobb adatállományokat, adatcsomagok formájában. Így lehetővé teszik például a hang- és képanyagok valós idejű átvitelét. A széles sávú kapcsolatnál a minimum sebességet régebben 64 kbit/s, jelenleg már 1-2 Mbit/s jelenti, habár nincs semmilyen hivatalos szabály, amely kimondja, hogy mit lehet széles sávúnak nevezni. Az Európai Digitális Menetrend célja, hogy 2020-ig az uniós tagállamokban a szolgáltatóknak – széles sávú internet esetén – minimum 30 Mbit/s adatátviteli sebességet kell biztosítaniuk.⁵
- 8) A 2001-ben megjelenő harmadik generációs (3G) hálózat az UMTS volt. Az UMTS (Universal Mobile Telecommunications System, azaz univerzális mobil távközlési rendszer) elérhető maximális adatátviteli sebessége már megközelítheti az elméleti 2Mbit/s-ot is. Ezekben a rendszerekben a felhasználók közötti erőforrások kiosztása sokkal rugalmasabban kezelhető, és a technológia fejlesztésével jelentős adatátviteli sebességnövekedésre lehet szert tenni. Emiatt később megjelentek az UMTS-rendszerek fejlesztései: a HSUPA és a HSDPA, összefoglaló nevén HSPA, amelyek a feltöltési irány, valamint a letöltési irány adatátviteli sebességét jelentősen megnövelték. Kezdetben az elméleti 3,6 Mbit/s-ot 7,2 Mbit/s-ra, majd 14,4-re ezt követően 28,8-re (HSPA+), végül a fejlesztések csúcspontját jelentő 42 Mbit/s-ra emelték. Az utóbbi rendszereket összefoglalóan már 3,5G-s rendszereknek nevezik, de elterjedt a 42 Mbit/s adatátvitelű hálózatra a 3,75G elnevezés is.⁶
- 9) A 4G esetében multimédiás szolgáltatásokkal (például nagy felbontású mobil televíziózás, 3D-s televíziózás) bővül ki a mobil széles sávú rendszer. A 4G-s rendszerek Mobile WiMAX és LTE (Long Term Evolution) szabvány szerint működnek. A 4G-s vezeték nélküli rendszerekkel nagy sebességű utazásnál (vonaton, autóban) 100 M/s, séta közben vagy álló helyzetben pedig akár 1 Gbit/s sebesség is elérhető.⁷
- 10) A Telekom beadványában előadta, hogy a 3G és a 4G technológia egymástól jól elkülöníthető, a sávszélességet illetően a fizikai réteg szintjén nagyságrendnyi különbséget is tartalmazó technológiák – ennek megfelelően a 4G hálózat jelentősen magasabb szintű fogyasztói élmény biztosítására képes. A 3G szolgáltatásnak (fizikai réteg szinten) 42Mbps az elméleti maximális letöltési sebessége. Ez a mennyiség mérhető össze a 4G hálózatok kapcsán kommunikált 150Mbps vagy 300Mbps elméleti sebességekkel. Azaz a 3G maximális elméleti sebessége messze elmarad a 4G hálózatok maximális elméleti sebességétől.⁸

A 4G hálózat jellemzői

- 11) A 4G a negyedik generációs mobil távközlési szabványok összefoglaló neve, amelyből a legfontosabb Magyarországon az LTE. Az LTE egy negyedik generációs mobil távközlési

⁵ <http://szelessav.net/hu/tudta-e/a-szeles-savrol-es-a-savszelessegrol/mi-a-szeles-savu-internet/#szocikk45>

⁶ <http://szelessav.net/hu/tudta-e/a-szeles-savrol-es-a-savszelessegrol/melyik-technologiaval-milyen-savszelesseg-erheto-el/#szocikk50>

⁷ <http://szelessav.net/hu/tudta-e/a-szeles-savrol-es-a-savszelessegrol/melyik-technologiaval-milyen-savszelesseg-erheto-el/#szocikk50>

⁸ Vj/26-15/2016., Vj/104-57/2015.

szabvány.⁹ A továbbiakban – ha másként nem jelezzük - a 4G és az LTE fogalmakat a továbbiakban azonos tartalommal használjuk.

- 12) A 4G megjelölés a szolgáltatók kommunikációs gyakorlatában alapvetően marketing elnevezés, és gyakran társítják az LTE technológiával 4G/LTE összetételben. Ez azonban műszaki szempontból nem pontos, mert azt, hogy mi nevezhető 4G technológiának a Nemzetközi Távközlési Egyesület (ITU) határozta meg még 2008-ban, és az LTE nem teljesít minden követelményt ehhez. A valódi 4G-nek való megfelelést a szakmai körben LTE - Advanced néven ismert szabványnak megfelelő rendszerek valósítják majd meg. A 4G tehát egy elnevezés, az LTE pedig önmagában nem szolgáltatás, hanem rádiófrekvenciát használó adatátviteli technológia, aminek segítségével szolgáltatás nyújtható.¹⁰
- 13) A 4G hálózat IP alapú, csomagkapcsolt adatátviteli rendszer, amely változtatható sávszélességgel bír, vagyis a hálózaton több sávszélesség is szabványosított a hatékonyabb frekvenciahasználat érdekében (1.4MHz-től 20MHz sávszélességig). A Telekom 4G hálózatában jelenleg 10MHz, illetve 20MHz sávszélességet használ.¹¹ A 4G hálózatban elérhető elvi maximum letöltési adatsebességek: 10MHz esetén 75Mbps, 20MHz esetén 150Mbps.¹²
- 14) A Telekom 4G hálózata az adatszolgáltatás időpontjában (2015. július 1.) és jelenleg is az alábbi frekvenciasávokban üzemel: 800MHz, 1800MHz, 2600MHz.¹³ A lefedett területeken eltér, hogy mely sávokon érhető el szolgáltatás. Általában a sűrűbben lakott, nagyobb lélekszámú településeket az 1800-as és 2600-as sávval szolgálják ki. A kisebb települések és a települések közti területek, közutak lefedése a 800-as 4G sávon valósul meg.¹⁴
- 15) Az LTE 4. generációs mobilhálózat tulajdonságai a Telekom honlapján található információk alapján az alábbiak¹⁵:
- letöltési sebesség: akár 150 Mbit/s; feltöltési sebesség: akár 50 Mbit/s (a le- és feltöltési sebesség a díjcsomagtól és a lefedettségtől is függ),
 - a lefedettségi területen az esetek 80%-ában véletlenszerűen mérve tapasztalható letöltési sebesség: 2000 kbit/s; feltöltési sebesség: 500 kbit/s,
 - kisebb késleltetési idő,
 - nagyobb kapacitás, amely segítségével a 2G és 3G hálózattal összehasonlítva több felhasználó szolgálható ki egyszerre, nagyobb le- és feltöltési sebességgel,
 - rugalmas sávszélesség-használat: a rendszer a felhasználók számának függvényében osztja ki az elemi erőforrás blokkokat,
 - IP alapú technológia.
- 16) A 4G alapú adatszolgáltatás igénybe vételéhez az alábbiakra van szükség:¹⁶

⁹ Vj/26-15/2016., Vj/18-17/2015. 1. számú melléklet

¹⁰ Vj/26-8/2016., B/663-11/2015.

¹¹ Vj/26-8/2016., B/663-8/2015.

¹² Vj/26-8/2016., B/663-8/2015.

¹³ Vj/26-8/2016., B/663-8/2015.

¹⁴ Vj/26-15/2016., Vj/104-22/2015.

¹⁵ Vj/26-15/2016., Vj/104-22/2015.

- Telekom által használt sávokat támogató 4G-képes eszköz (készülék),
- SIM kártya,
- 4G hálózati lefedettség,
- 4G képes díjcsomag.

17) A szolgáltatás megfelelőségét mérő mérőszámok (a szakmai szóhasználat szerint Key Performance Indicators, KPI) nem feltétlenül frekvencia-, hanem inkább technológia specifikusak. Számos KPI meghatározása lehetséges, és azok – technológia tartalmuktól függően – mérhetőek cellánként vagy az egész hálózat tekintetében is. A Telekom működésében a 4G technológia esetében az alábbi mérőszámok tekinthetők a legnagyobb jelentőségűnek:¹⁷

[üzleti titok]

A 4G hálózat használatát befolyásoló tényezők

18) Az eljárás alá vont szerint a 4G hálózat fogyasztók általi használatát az alábbi tényezők befolyásolják¹⁸:

Műszaki körülmények:

- Lefedettség: ami függ a domborzattól és lefedettségtől, ami további bázisállomások építésével kompenzálható.
- Kapacitás: a sáv szélesség állandó, amelyen az ügyfelek osztoznak, de a jelenlegi 1 millió körüli felhasználó bázissal a kapacitáskorlátokat nehezen érik el, rendkívüli eseményekre, rendezvényekre külön kapacitásbővítéssel készülnek.

Műszaki körülményeken kívüli tényezők:

- hirtelen sok ügyfél összegyűlik egy helyen, amelyre előzetesen nem készülnek,
- extrém időjárási körülmények, vis maior kategória.

19) A Vodafone előadta, hogy a 4G hálózati lefedettség függ egyrészt a mobil hálózat bázisállomás oldali konfigurációjától, a felhasznált frekvenciasávra jellemző rádiós terjedési tulajdonságoktól (bázisállomás és terület között, illetve domborzati és időjárási viszonyok, a közúti vagy vasúti forgalom, épített környezet fekvése, szigetelése stb.), a feltételezett általánosságban jellemző, megfelelő SIM kártya, illetve mobil készülék oldali rádiós paramétereitől, (feltételezett/valós) hálózati terheltségtől továbbá a szolgáltatás definiált, elvárt színvonalától. A frekvenciasávra jellemző rádiós terjedési tulajdonságokat a mobil szolgáltatók, így a Vodafone is egy rádiós terjedési modell alapján számolja. Ehhez a számításhoz a terjedési modell bemeneti adatként digitalizált térképet is felhasznál. A rádió terjedési modell a digitális térképhez kerül előzetesen behangolásra.¹⁹

20) A Telenor beadványában előadta, hogy a lefedettséget 4G esetében önmagában nem célszerű tárgyalni. Sokkal inkább az elérhető hálózat minőségét, ami az elérhető

¹⁶ Vj/26-15/2016., Vj/104-12/2015., Vj/104-22/2015.

¹⁷ Vj/26-8/2016., B/663-8/2015.

¹⁸ Vj/26-15/2016., Vj/104-12/2015.

¹⁹ Vj/26-15/2016., Vj/104-39/2015.

sávszélesség, vagy más néven le és feltöltési sebesség (adatsebesség). A le és feltöltési sebességet alapvetően a következő tényezők befolyásolják:²⁰

- A vételi jelszint: leegyszerűsítve a bázisállomástól való távolságtól, valamint a lokáció jellegétől (beltér vagy kültér) függ. Minél alacsonyabb a vételi jelszint, minél távolabb tartózkodik a felhasználó az állomástól, annál alacsonyabb az adatsebesség.
- Jel/zaj viszony: az adott pillanatban kiszolgáló bázisállomás (ami jellemzően fizikailag a legközelebb elhelyezkedő bázisállomás) és a többi, az adott hálózathoz tartozó bázisállomás viszonya. Ezen utóbbi állomások által sugárzott jelek, a technológia jelenlegi fejlettsége mellett, zajként jelentkeznek. Minél nagyobb a zaj mértéke, annál alacsonyabb az adatsebesség. Az előbbi szemponttal kombinálva, ahogy távolodunk a szolgáltató állomástól úgy közeledünk a szomszédos állomásokhoz így vételi jelszint csökken, a zaj nő, romlik a minőség.
- A rendelkezésre álló sávszélesség: nagyobb sávszélességgel nagyobb adatsebesség érhető el. 10MHz duplex frekvencia sávval maximum 86Mbps, míg 20MHz duplex sávval ennek közel duplája, maximum 150Mbps letöltési sebesség érhető el. Ma már lehetséges több frekvenciasáv együttes használata azonos időben egy készülékkel (LTE-A Carrier Aggregation). Például 20+20MHz duplex sáv esetén a maximális letöltési sebesség 300Mbps.
- A készülék típusa: a támogatott sávszélesség mértéke lehet eltérő, különös tekintettel az előbb említett Carrier Aggregation képességre, illetve kis mértékben a készülék vételi érzékenysége is mutathat eltérést.
- A használat mozgó vagy álló helyzetben történik: mozgásban a gyorsan változó rádiós környezet miatt az adatsebesség ingadozhat és jellemzően alacsonyabb, mint a hasonló rádiós környezetben (jelszint, jel/zaj viszony stb.) történő helyhez kötött használat esetén.
- A tartalom-szolgáltatást nyújtó végpontképessége és terheltsége: amennyiben nem a rádióhálózat jelenti a hálózatminőség szűk keresztmetszetét.

21) A Telenor weboldalán az alábbi információk találhatóak:

„Mi befolyásolja a sebességet?

Van néhány dolog, ami hatással lehet a tartózkodási helyeden elérhető sebességre:

- *Milyen típusú hálózati lefedettség van (2G, 3G, 4G)*
- *Milyen messze vagy a legközelebbi adótoronytól (bázisállomástól). Minél távolabb vagy, annál jobban csökken a jel erőssége.*
- *Zárt térben vagy szabadban tartózkodsz-e.*
- *Milyen az épület szerkezete. Például a vastag falak (beton, téglák) ronthatnak az internet sebességén.*
- *Hány ember használja egyidejűleg a mobilhálózatot egy adott területen.*
- *Milyen az időjárás. Például az eső vagy vihar zavarhatja a hozzáférést.*
- *Milyenek a terepviszonyok. Például sűrű erdő, hegyes-dombos vidék korlátozhatja a hozzáférést.”²¹*

22) Az NMHH előadta²², hogy ahhoz, hogy a szolgáltatást az előfizetők igénybe tudják venni, alapvetően területi lefedettség szükséges. A lefedettség mértékére leginkább jellemző

²⁰ Vj/26-15/2016., Vj/104-37/2015.

²¹ <https://www.telenor.hu/internet/lefedettseg>

érték a vételi jelszintek területi eloszlása, azon paraméterek egyike, amit mérnek. Az LTE technológiával jellemzően Internet protokoll (TCP-IP) alapú, csomagkapcsolt adatátviteli szolgáltatások valósíthatók meg, hasonlóan a vezetékes hálózaton nyújtott szolgáltatásokhoz. Ilyen, hasonló szolgáltatás lehet a böngészés lehetősége az interneten, e-mail küldés és fogadás lehetősége, fájlok fel- és letöltésének (FTP) lehetősége, beszédhang átvitele vagy telefonálás lehetősége (Voice over IP), televíziós képátvitel lehetősége (IPTV), felhő elérése, stb.

- 23) A szolgáltatás igénybevételenek egyik alapvető, és NMHH által mért paramétere a rádiós jel szintje a vételi ponton. Ha ez a paraméter eléri a Hatósági szerződésben rögzített értéket, lefedettnek minősül az adott földrajzi hely. A lefedettség azonban csak szükséges, de nem elégséges feltétele a szolgáltatás igénybevehetőségének. Ezért további, adatátviteli képességre leginkább jellemző paramétereket mér az NMHH, amik a le- és feltöltési sebessége és a késleltetés hely- és időfüggő értékei.
- 24) A lefedettséget nagyon sok tényező befolyásolja. Alapvetően függ a bázisállomások által a terület besugárzására használt frekvenciáktól, azok fizikai, hullámterjedési adottságaitól. Függ továbbá a bázisállomások területi elhelyezkedésétől, mennyiségétől, valamint az antennák szerelési, beállítási és sugárzási paramétereitől, a bázisállomás berendezéseinek az összeköttetés megvalósítását befolyásoló jellemzőitől. A szolgáltatók hálózatainak lefedettsége között az előzőek különbözősége miatt van különbség.
- 25) Az NMHH előadta továbbá, hogy az LTE hálózaton nyújtott szolgáltatások között is lehetnek különbségek. A felhasználók a legtöbb esetben nincsenek tudatában annak, hogy készülékük éppen melyik technológiájú hálózatot használja. A legtöbb esetben a hálózat pillanatnyi terheltsége függvényében határozza meg, hogy melyik felhasználói igényt, melyik bázisállomás, melyik technológiájával szolgálja ki.
- 26) A szolgáltatás igénybevehetőségét alapvetően az előfizető által használt készülék típusa határozza meg, hiszen nem biztos, hogy az alkalmas a szolgáltató által alkalmazott legújabb technológia használatára. A három hazai szolgáltató által nyújtott szolgáltatás között különbség állhat fenn, mivel nem mindegy, hogy a szolgáltató által a szolgáltatás nyújtására alkalmazott rádiós erőforrás, illetve a szolgáltató által tervezett hálózati kapacitás mekkora az aktuális kapacitás-igényhez képest. Ezeken, illetve az előfizetői eszköz típusán felül fontos befolyásoló paraméter az előfizetői csomag típusa is, ma már akár az előfizető is megválaszthatja a csomagjához tartozó adatátviteli kapacitást.

Az érintett piac

- 27) A versenyfelügyeleti eljárással érintett szolgáltatás (4G hálózat) tekintetében, a vizsgált időszakban a piac háromszereplős, az eljárás alá vont vállalkozáson kívül a Telenor és a Vodafone nyújt 4G szolgáltatást.

IV.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

- 28) A versenyfelügyeleti eljárásban az kerül vizsgálatra, hogy a 2015. október 1-től november 30-ig közzétett „4G Tesztelték, bizonyított” szlogenű kampány keretében közzétett

²² Vj/26-8/2016., B/663-11/2015.

reklámok megfelelnek-e a Tpv. által az összehasonlító reklámokkal szemben támasztott követelményeknek a le- és feltöltés, valamint a webböngészés sebessége tekintetében.

IV.1. Az alkalmazott kommunikációs eszközök

29) A kampány keretében ismertetett reklámeszközökön az alábbi kép jelent meg:

Az apró betűs részben az alábbiak olvashatóak:

„A független P3 communications GmbH mérései alapján a beszéd- és adatszolgáltatások terén az összesített eredményben 2015. június 4-19. közötti mérési időszak alapján, az NMHH saját mérési eredményei, valamint az Ookla mobilinternetes mérések 2014. október – 2015. augusztus hónap időszakában (letöltés, feltöltés, válaszidő) a Magyar Telekom 1. helyet ért el.”

30) A kampány során alkalmazott eszközök adatai

Kommunikációs eszköz ²³	Megjelenés ideje	Megjelenés helye / száma	Költség
Óriásplakát, épületháló, tűzfal	2015. október 1-31. ²⁴	[üzleti titok]	[üzleti titok]
Szórólap Készülékkatalógus	2015. október 1. – november 30.	[üzleti titok]	[üzleti titok]
Szórólap Mobilinternet POS	2015. október 1. – 31.	[üzleti titok]	[üzleti titok]
Számlakommunikáció Telekom Világa	2015. november 1. – 30.	[üzleti titok]	[üzleti titok]
Honlap	2015. október 1-31.	[üzleti titok]	[üzleti titok]

31) Az eljárás alá vont által alkalmazott online reklámok esetében az alábbiak kerültek megjelenítésre.

²³ Vj/26-8/2016., P/1252-5/2015., Vj/26-16/2016.

²⁴ Vj/26-16/2016.

32) Egyes bannerek az alábbi tartalommal jelentek meg.

„Telekom 4G mobilinternet: Tesztelték, bizonyított!
Telekom 4G mobilinternet: több kategóriában is győztes!

Netezz a megbízható Telekom 4G mobilinternettel!”

*„A független P3 communications GmbH mérései alapján a beszéd- és adatszolgáltatások terén az összesített eredményben 2015. június 4-19. közötti mérési időszak alapján, az NMHH saját mérési eredményei, valamint az Ookla mobilinternetes mérések 2014. október – 2015. augusztus hónap időszakában (letöltés, feltöltés, vásárlás) a Magyar Telekom 1. helyet ért el.”

33) A kampány során alkalmazott internetes eszközök adatai

Kommunikációs eszköz ²⁵	Megjelenés ideje	Megjelenés helye / száma	Költség
Banner (weboldalra mutatott)	2015. október 1. – november 30.	[üzleti titok] ²⁶	[üzleti titok] ²⁷

Kommunikációs eszköz ²⁸	Megjelenés ideje	Megjelenés helye / száma	Kommunikáció	Költség
			Több kategóriában is győztes	
EDM	2015. november 5.	[üzleti titok]		[üzleti titok]
Honlap nyitó oldal	2015. október 1-31.	[üzleti titok]	Tesztelték, bizonyított!	[üzleti titok]

²⁵ Vj/26-8/2016., P/1252-5/2015., Vj/26-16/2016.

²⁶ [üzleti titok].

²⁷ [üzleti titok].

²⁸ Vj/26-8/2016., P/1252-5/2015.

„Telekom 4G mobilinternet:
Tesztelték, bizonyított!
Több kategóriában is győztes!
Letöltésben első!
Feltöltésben első!
Weboldal betöltésben első!

Econtent

2015. október
1. –
november 30.

[üzleti titok]

Netezz Telekom 4G mobilinternettel!

[üzleti titok]

A független P3 communications GmbH mérései alapján a beszéd- és adatszolgáltatások terén az összesített eredményben 2015. június 4-19. közötti mérési időszak alapján, az NMHH saját mérési eredményei, valamint az Ookla mobilinternetes mérések 2014. október – 2015. augusztus hónap időszakában (letöltés, feltöltés, válaszdő) a Magyar Telekom 1. helyet ért el.

IV.2. A kampány üzenete, célcsoportja, hatásossága

34) Az eljárás alá vont előadta, hogy álláspontja szerint a reklámmal kapcsolatos fogyasztói percepció – a Telekom céljaival összhangban – a megbízható 4G mobilinternet hálózat léte, és a szolgáltató hitelessége volt.²⁹

35) [üzleti titok]³⁰

36) [üzleti titok].³¹

37) A Telekom előadta, hogy a kampány sikeressége elmaradt a várakozásaitól.

V.

²⁹ VJ/26-4/2016.

³⁰ VJ/26-15/2016., VJ/25-2/2016.

³¹ VJ/26-15/2016., VJ/25-2/2016., 3. számú melléklet

A vizsgált kereskedelmi gyakorlattal kapcsolatos bizonyítékok

V.1. Az NMHH www.szelessav.net weboldalon közzétett mérései

38) Az eljárás alá vont csatolt egy képernyőmentést bizonyítékként a www.szelessav.net weboldalaról, melyet 2015. november 23-án készített.

A képernyőmentésen az alábbiak találhatók a 4G vonatkozásában:³²

	4G letöltés	4G feltöltés	4G ping ³³
Telekom	43,96 Mbit/sec	20,76 Mbit/sec	71,59 msec
Telenor	32,66 Mbit/sec	9,13 Mbit/sec	196,11 msec
Vodafone	15,91 Mbit/sec	10,49 Mbit/sec	68,23 msec

39) Az NMHH előadta, hogy a <http://szelessav.net> oldal elkészítésének, illetve az oldalon megjelenő eredmények előállításához szükséges szélessáv-mérőrendszer kialakításának az alábbi céljai voltak³⁴:

[üzleti titok]

40) [üzleti titok]³⁵

41) [üzleti titok]³⁶

42) [üzleti titok]³⁷

43) [üzleti titok]³⁸

44) [üzleti titok].³⁹

45) A mérőautók mérésének módszerével kapcsolatban az NMHH előadta⁴⁰, 2015. május 18-tól 3 mérőautó végzi a méréseket, mely eredményeit az NMHH 2015. augusztus 19-től⁴¹ a [http://szelessav.net/](http://szelessav.net) weblapon publikálja.

46) [üzleti titok].⁴²

47) [üzleti titok]⁴³

48) [üzleti titok]⁴⁴

49) [üzleti titok]⁴⁵

50) [üzleti titok]⁴⁶

³²VJ/26-4/2015., 3. számú melléklet.

³³válaszási idő

³⁴VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

³⁵VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

³⁶VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

³⁷VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

³⁸VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

³⁹VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁴⁰VJ/26-8/2016., B/1448-3/2015.

⁴¹VJ/26-8/2016., B/663-11/2015.

⁴²VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁴³VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁴⁴VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁴⁵VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

51) [üzleti titok]⁴⁷

52) [üzleti titok]⁴⁸

53) 2x3 mérőeszköz működik folyamatosan a kétféle [3G (UMTS) és 4G (LTE)] technológia mérése érdekében. A mérések során három fő adatátviteli paraméter vizsgálata történik: (1) letöltési sebesség, (2) feltöltési sebesség, (3) késleltetés. Egy mérési ciklus ezen paraméterek mérésére terjed ki. Egy mérési ciklus a válaszdő mérésével kezdődik, ami a 10 másodperc alatt a mérőszerverre indított és onnan visszaérkezett válaszdő másodpercenként egy csomaggal való mérését jelenti, majd a letöltési sebesség mérése következik a 10 másodperc alatt a mérőszerről letöltött adatmennyiség mérésével, végül a feltöltési sebesség mérése történik a 10 másodperc alatt a mérőszerverre feltöltött adatmennyiség mérésével. A másodpercenként keletkezett mérési adatok mérési ciklusonként átlagolásra kerülnek. A rendszer egy mérési ciklusból ezen három adattal rendelkezik.⁴⁹

54) A mérésekhez szükséges SIM kártyákat a mobilszolgáltatók bocsátják az NMHH rendelkezésére, mérési céllal, így ezek nem korlátozottak semmilyen tekintetben.

55) A 6 hálózatot (Telekom, Telenor, Vodafone – 3G, 4G) mindegyik mérőautóban 6 külön eszközzel mérik. Ezek a mobiltelefonok a mérések alatt időben párhuzamosan, de nem szinkronizáltan működnek, vagyis mindegyik hálózat mérése gyakorlatilag ugyanazon a helyen és ugyanabban az időben valósul meg.⁵⁰

56) Az NMHH előadta, hogy az ország területét 85 darab kistérségre felosztották a <http://szelessav.net/hu/meroauto/meresek/> oldalon láthatóan. Egy mérőautó átlagosan 3 nap alatt 2 kistérség településeit és a településeket összekötő utakat járja be, illetve méri meg. A településen belül nem minden mérés alkalmával járják végig az összes utcát, de a kistérségen belül az összes település valamilyen szinten mérésre kerül. A mérőautók a már régebben mért területek figyelembevételével, véletlenszerűen kiválasztott sorrendben, kistérségenként, folyamatosan járják az országot.⁵¹

57) A http://szelessav.net/hu/aggregalt_sebesseg/mobil aloldalon az alábbi szöveg jelenik meg:⁵²

„A megjelenített mérési eredmények a szolgáltató infrastrukturális teljesítményét mérik annak függvényében, hogy az adott mobil központhoz mekkora ügyfélszám és ügyfelenkénti adatforgalom tartozik.”

58) Az NMHH előadta, hogy a „szolgáltató infrastrukturális teljesítménye” kifejezés arra utal, hogy a mérések során nem kerülnek figyelembe vételre a megvásárolható szolgáltatói csomagok és felhasználói telefonok esetleges korlátozásai. Tehát a szolgáltató megfelelő csomagja és alkalmas felhasználói készülék használata mellett igénybe vehető „legjobb” szolgáltatás kerül a mérés során meghatározásra (gyakorlatilag az optimális esetben várható legnagyobb érték).⁵³

⁴⁶ VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁴⁷ VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁴⁸ VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁴⁹ VJ/26-8/2016., B/1448-3/2015.

⁵⁰ VJ/26-8/2016., B/1448-3/2015.

⁵¹ VJ/26-8/2016., B/1448-3/2015.

⁵² VJ/26-8/2016., B/1448-3/2015.

⁵³ VJ/26-8/2016., B/1448-3/2015.

- 59) A második mellékmondat azt a tényt veszi figyelembe, hogy a szolgáltató által felkínált sávszélesség megoszlik az adott cellában jelentkező felhasználók között, így a mért adat a – a mérés helyén és időpontjában érzékelhető – valós forgalmi helyzetet és felhasználói tapasztalatot, nem az elméleti maximumot tartalmazza.⁵⁴
- 60) A mérési eredmények a mérést követő nap éjszakáján töltődnek be a webes megjelenítő rendszerbe. Itt az eredmény egy adatbázisba kerül a korábbi eredmények mellé. Az új eredmények megjelenítésére gyakorlatilag két nappal a mérésük után kerül sor.⁵⁵
- 61) [üzleti titok]⁵⁶
- 62) [üzleti titok]⁵⁷
- 63) [üzleti titok]⁵⁸
- 64) A 2015. október 13-án kelt NMHH beadvány szerint az NMHH mérései alapján megállapítható, hogy az elmúlt időszakban, átlagos szinten a Magyar Telekom Nyrt. LTE hálózatán volt a legnagyobb az átlagos le- és feltöltési sebesség. (Id. <http://szelessav.net/>).⁵⁹
- 65) [üzleti titok].⁶⁰
- 66) [üzleti titok]⁶¹

V.2. Az Ookla által végzett mérés

- 67) A Telekom előadta, hogy az Ookla egy független vállalkozás, amelynek gazdasági tevékenysége a különböző ISP⁶²-k hálózati sebességének mérése világszerte. A www.ookla.com honlap szerint (a Telekom adatszolgáltatásának időpontjában) kb. 8 milliárd sebességmérést végeztek az Ookla segítségével világszerte. Az Ookla mérések során, maguk az előfizetők végeznek adat le- és feltöltési méréseket egy ún. SpeedTest alkalmazással (internetről ingyen letölthető alkalmazás), amik eredményét egyrészt ők maguk is rögtön láthatják a mérés után, illetve az Ookla tárolja a mérési eredményeket, és megfelelő díjazás ellenében ezeket az adatokat bárki számára elérhetővé teszi. A méréseket az előfizetők bárhol és bármikor elvégezhetik. [üzleti titok]⁶³
- 68) A Telekom előadta, hogy havonta több ezer, mindhárom magyar mobilszolgáltató előfizetői által végzett mérés adata szerepel szolgáltatónként az adatbázisban (általában több mint 10.000 mérés/szolgáltató/hó). Az alábbi táblázat mutatja, hogy a mérések alapján a magyar mobilszolgáltatók között folyamatosan a Telekom mérési eredményei voltak a legmagasabbak.
- 69) [üzleti titok]⁶⁴:

[üzleti titok]

⁵⁴ VJ/26-8/2016., B/1448-3/2015.

⁵⁵ VJ/26-8/2016., B/1448-3/2015.

⁵⁶ VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁵⁷ VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁵⁸ VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁵⁹ VJ/26-8/2016., B/663-11/2015.

⁶⁰ VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁶¹ VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁶² internetszolgáltatók (pl.: Telekom, Telenor, Vodafone)

⁶³ Vj/104-59/2015., P/1252-5/2015.

⁶⁴ Vj/104-59/2015., P/1252-5/2015., Vj/26-4/2016.

70) [üzleti titok]⁶⁵ [üzleti titok].⁶⁶)

71) [üzleti titok]⁶⁷

72) [üzleti titok]⁶⁸

73) [üzleti titok]⁶⁹

[üzleti titok]

74) Előadta, hogy azon fogyasztók száma, akik rendelkeznek az Ookla által alkalmazott SpeedTest alkalmazással, pillanatról pillanatra változik. Az Ookla/Speedtest oldala (<http://vww.speedtest.net/partner-with-ookla>) alapján évente legalább 400 millióan keresik és használják bizalommal a SpeedTest alkalmazást, így minimum 400 millió felhasználó rendelkezik ezzel az alkalmazással. A magyar/magyarországi felhasználók számáról a Telekom nem rendelkezik adattal.⁷⁰

V.3. A P3 által végzett mérés

75) A Telekom előadta, hogy a P3 Communication GmbH a világ minden táján végez olyan méréseket, amely mérések alapján a mobil szolgáltatók által nyújtott előfizetői élmény összemérhető. A P3 által végzett mérések „End to End” szemléletűek, mely azt jelenti, hogy a méréseket az előfizetők által is használt telefonnal felszerelt mérőautóval végzik, és az előfizetői viselkedéshez hasonló módon kezdeményezett beszéd és adat hívásokat elemzik sok szempont alapján. Az így elvégzett mérések alapján az egyes szolgáltatók pontszámot kapnak, ami jól jellemzi a szolgáltatók által, az előfizetők számára nyújtott szolgáltatás minőségét. A mérések során az egyes országok valamennyi mobilszolgáltatóját mérik.⁷¹

76) A mérést a P3 2015. június 4. és 19. között végezte Magyarországon.⁷² A Telekom csatolta a mérési eredményeket P/1252-5/2015. számú adatszolgáltatása 4. számú mellékleteként (magyar nyelvű változat: Vj/26-11/2016. 2. számú melléklet). A dokumentumban bemutatásra kerül az útvonal, 28 város érintésével, illetve az eredmények is ismertetésre kerülnek.⁷³

77) A mérési eredményekből az alábbiak emelte ki.⁷⁴

- Samsung Galaxy S5 készüléket használtak a mérésekhez.
- 2015. június 4. és 19 között mértek.
- Az útvonal az alábbiak szerint alakult:

⁶⁵ Vj/104-59/2015., Vj/26-4/2016.

⁶⁶ Vj/104-77/2015., Vj/26-11/2016.

⁶⁷ Vj/104-59/2015., Vj/26-4/2016.

⁶⁸ Vj/104-59/2015., Vj/26-4/2016.

⁶⁹ Vj/104-59/2015., Vj/26-4/2016.

⁷⁰ Vj/104-59/2015., Vj/26-4/2016.

⁷¹ Vj/104-59/2015., P/1252-5/2015.

⁷² Vj/104-59/2015., P/1252-5/2015.

⁷³ Vj/104-59/2015., P/1252-5/2015.

⁷⁴ Vj/104-59/2015., Vj/26-4/2016. 5. számú melléklet

- Elért eredmények az alábbiak szerint alakultak %-ban kifejezve a maximális pontszámhoz viszonyítva:

		Telekom	Szolgáltató 2	Szolgáltató 3
Nagy városok	Web-böngészés	94,40%	87,80%	87,40%
	Letöltés	94,70%	90,10%	79,70%
	Feltöltés	93,80%	79,90%	74,80%
Kis városok	Web-böngészés	93,30%	78,60%	92,50%
	Letöltés	93,40%	76,20%	77,50%
	Feltöltés	86,10%	69,40%	71,70%
Utak	Web-böngészés	83,20%	79,50%	80,10%
	Letöltés	85,20%	76,90%	77,80%
	Feltöltés	72,40%	66,30%	71,20%

78) Az eljárás alá vont előadta, hogy a P3 által elvégzett mérés az ún. „drive test”-ek családjába tartozik. Ez azt jelenti, hogy a megfelelő mérőberendezésekkel felszerelt gépkocsikkal (2 db gépkocsi) a riportban megadott útvonalat „lejárják”. Miközben a gépkocsi halad a mérőberendezés automatikusan méréseket végez mindhárom szolgáltató hálózatán, külön-külön mobilkészülékek segítségével (azonos típusú készülékekkel). A mérések során beszédhívások és különböző adathívások követik egymást (kis méretű adatfájl le és feltöltése, nagy méretű adatfájl le és feltöltése, Youtube videó letöltése, több weboldal letöltése, stb.). A beszédhívások és az adathívások során a mérőberendezések több minőségi mutatót is mérnek (beszéd esetén pl: hívásfelépülése ideje, hívásfelépülés sikeressége, hívásmegszakadások mennyisége, beszédminőség, adathívások esetén: hívásfelépülés sikeressége, hívásmegszakadások mennyisége, le és feltöltési adatsebesség, stb.).⁷⁵

79) Az eljárás alá vont előadta, hogy a P3 által végzett mérésekhez alkalmazott SIM kártyák nem voltak korlátozva. Mivel a mérés célja a hálózatok képességeinek összehasonlítása, így a használt SIM-ek a piacon az ügyfelek által elérhető, kereskedelmi forgalomba megvásárolható szolgáltatásokat nyújtó SIM kártyákkal megegyező képességűek voltak.⁷⁶

⁷⁵ Vj/104-77/2015., Vj/26-11/2016.

⁷⁶ VJ/26-11/2016.

VI.

Az eljárás alá vont jogi álláspontja

- 80) A Telekom jogi álláspontjaként⁷⁷ rámutatott arra, hogy az eljárás a Tpv. 10. §-a alapján, vagyis összehasonlító reklámra vonatkozó rendelkezések valószínűsíthető megsértése miatt került megindításra. A VJ/26-1/2016. számú végzés 10. kérdésében ugyanakkor a GVH kötelezte a Telekomot arra, hogy igazolja a „Tesztelték, bizonyított” állítás megalapozottságát. A Telekom alátámasztotta a reklámokban foglalt tényállításokat, mindazonáltal megjegyzi, hogy az igazolási kötelezettsége a Tpv. 10. §-a alapján vizsgált összehasonlító reklámokban használt tényállítások valóságtartalmára nem terjed ki, hiszen sem az Fttv. 14. §-a, sem pedig a Tpv. 64/B. § (2) bekezdése nem vonatkozik a Tpv. 10. §-ára. A Telekom megjegyezte, hogy amennyiben ki is terjedne a Telekom igazolási kötelezettsége az összehasonlító reklámban foglalt tényállításokra, csak és kizárólag a tényállítások, és nem a GVH által érvényesnek vélt fogyasztói percepció alátámasztottsága volna vizsgálható. Ennek megfelelően a Telekom álláspontja szerint az összehasonlító reklám tárgyilagosságának vizsgálatakor a bizonyítási teher nem a Telekomra, hanem a GVH-ra ró kötelezettséget. Ez a kötelezettség egyben azt is jelenti, hogy a GVH, amennyiben nem tartja megfelelőnek a Telekom által bemutatott bizonyítékokat, nem vonhatja le automatikusan azt a következtetést, hogy a kérdéses reklámok nem tárgyilagosságok, hanem az eset összes körülményére, valamint egyéb releváns bizonyítékokra tekintettel kell a tárgyilagosságról döntenie.
- 81) Az eljárás alá vont álláspontja szerint sem a GVH, sem pedig a Bíróság joggyakorlata nem kívánja meg egyetlen reklámozótól sem, hogy széles körben ismert tényekre alapozza reklámokban közzétett tényállításait, valamint ilyen követelményt jogszabály sem tartalmaz. A reklámozókkal szemben az a jogszabályi követelmény, hogy állításaikat tényekre alapozzák. A P3 és az Ookla méréseinek tényszerűségét, valódiságát pedig maga a bejelentő sem cáfolta.⁷⁸
- 82) A VJ/26-9/2016. számú kiterjesztéssel kapcsolatban⁷⁹ a Telekom álláspontja szerint a „Tesztelték, bizonyított” kampányban közzétett állítások objektívek, tárgyilagosságok és ellenőrizhetőek. A Telekom rámutatott arra, hogy az állítással nem a fogyasztók által igénybe vehető szolgáltatásra, hanem a szolgáltatás műszaki elemére, a sebességre mutatott rá. A Telekom egyelőre nem ismeri a GVH álláspontját abban a kérdésben, hogy mi a „Tesztelték, bizonyított” kampánnyal kapcsolatos fogyasztói percepció, így nem egyértelműen határozható meg az sem, hogy a GVH mely elemek ellenőrizhetőségére utal.
- 83) Az eljárás alá vont álláspontja szerint a GVH a Vj/86/2015. számú határozatában foglalt ellenőrizhetőségre vonatkozó kritérium a jelen eljárás tárgya szempontjából maradéktalanul teljesül, hiszen az állítások alátámasztásául szolgáló kutatásokat a Telekom a reklámokban megjelölte. A www.szelessav.net-en közzétett és a P3 által végzett mérések a fogyasztók számára elérhetőek, az Ookla szoftverrel végzett mérések tesztelhetőek, újra és újra elvégezhetőek, valamint a jelen hatósági eljárásban a Telekom a

⁷⁷ VJ/26-4/2016.

⁷⁸ VJ/26-8/2016., B/1448-7/2015.

⁷⁹ VJ/26-16/2016.

számára lehetséges minden értelmezési mód szerint alátámasztotta az állítás valóságtartalmát.

- 84) A Vj/26-31/2016. sz. beadványában előadta, hogy a P3 a mért eredményeket az előfizetők szempontjából értékeli és hasonlítja, pontozza a mért értékeket, amelyek pedig egy alaposan kidolgozott számolási metódus alapján kerülnek pontszámmá átváltásra.
- 85) Egy hálózat minősége, a webböngészés sebessége számos tényezőtől függ. A P3 és a hozzá hasonló metódusú drive tesztek pontosan ezért számos tényező mentén mérik a hálózatok jellemzőit, amely méréseket pontszámmá konvertálnak, úgy, hogy a különböző rész-méréseket különböző súlyozással veszik figyelembe. Az ilyen jellegű mérések célja, hogy számos tényező mentés egyszerre legyen képes értékelni egy-egy hálózat teljesítményét, éppen ezért a komplex mérési eredményeket adott esetben egy-egy mérőszámban összegzi. Mivel a pontozási rendszer magában foglalja bizonyos küszöbértékek és célértékek meghatározását, így maga a rendszer tartalmaz bizonyos szubjektív elemeket is.
- 86) A Magyar Telekom a GVH rendelkezésére bocsátotta a P3 módszertanát, illetve a reklámban hivatkozott mérés eredményeit. Az Előzetes Álláspont szerint a P3 módszertana - a számítási metódus, valamint az eredmények aggregációja miatt - nem ellenőrizhető a fogyasztó számára. Az Előzetes álláspontban foglaltak, különösen a P3 mérési eredményeivel kapcsolatosan a Magyar Telekom a beadvány nem betekinthes mellékleteként csatolja a P3 mérési módszertanának a korábbiaknál részletesebb összefoglalóját, amely részletesen bemutatja a P3 mérések pontszámítási módszerét, amelyet a Telekom a beadványában⁸⁰ röviden ismertetett.
- 87) A P3 mérési módszere hasonlít az NMHH mérőkocsis mérési módszeréhez. A P3 által elvégzett mérés az ún. „drive test”-ek családjába tartozik. Ez azt jelenti, hogy a megfelelő mérőberendezésekkel felszerelt gépkocsikkal (2 db gépkocsi) a riportban megadott útvonalat „lejárják”. Miközben a gépkocsi halad a mérőberendezés automatikusan méréseket végez mindhárom szolgáltató hálózatán, külön-külön mobilkészülékek segítségével (azonos típusú készülékekkel). A mérések során beszédhívások és különböző adathívások követik egymást (kis méretű adatfájl le és feltöltése, nagy méretű adatfájl le és feltöltése, Youtube videó letöltése, több weboldal letöltése, stb.). A beszédhívások és az adathívások során a mérőberendezések több minőségi mutatót (Key Performance Indicators) is mérnek (beszéd esetén pl.: hívásfelépülése ideje, hívásfelépülés sikeressége, hívásmegszakadások mennyisége, beszédminőség; adathívások esetén pl.: hívásfelépülés sikeressége, hívásmegszakadások mennyisége, le és feltöltési adatsebesség).
- 88) [üzleti titok].
- 89) [üzleti titok].
- 90) [üzleti titok].
- 91) A szolgáltatók által biztosított (feltehetően legtöbbet tudó) SIM-kártyák ugyanakkor kizárják a SIM kártyák korlátaiból eredő különbségeket. A mérés – hasonlóan az NMHH módszeréhez – a hálózati infrastruktúrák teljesítményeit méri és hasonlítja össze⁸¹.

⁸⁰ Vj/26-33/2016.

⁸¹ Vj/26-31/2016.

VII.

Jogsabályi háttér

- 92) A Tpv. 6/A. §-ának (1) bekezdése szerint *„tilos valamely termék, szolgáltatás, dolog módjára hasznosítható természeti erő, ingatlan, értékpapír, pénzügyi eszköz vagy vagyoni értékű jog (a továbbiakban együtt: áru) értékesítésének vagy más módon történő igénybevételének előmozdítására, vagy e céllal összefüggésben a vállalkozás nevének, megjelölésének, tevékenységének népszerűsítésére vagy áru, árujelző ismertségének növelésére irányuló olyan közlés, tájékoztatás, amely közvetve vagy közvetlenül felismerhetővé teszi a vállalkozás versenytársát, vagy a versenytárs által előállított, forgalmazott vagy bemutatott, a bemutatott áruval azonos vagy ahhoz hasonló rendeltetésű árut (a továbbiakban: összehasonlító reklám), ...”.*
- 93) A Tpv. 10. §-a értelmében a Tpv. 6/A (1) bekezdése szerint definiált összehasonlító reklámban
- a) kizárólag azonos rendeltetésű vagy azonos szükségleteket kielégítő áruk hasonlíthatók össze,
 - b) az összehasonlításnak az áruk lényeges, meghatározó, jellemző és ellenőrizhető tulajdonságára kell vonatkoznia, és - ha az ár is az összehasonlítás tárgyát képezi, akkor e vonatkozásban is - tárgyilagosnak kell lennie,
 - c) eredetmegjelöléssel rendelkező termékek összehasonlítása kizárólag azonos eredetmegjelölésű termékekre vonatkozhat.
- 94) A Tpv. 10/C. §-ának (1) bekezdése alapján a Tpv. 10. §-ában foglalt rendelkezések megsértéséért azon a vállalkozáson túl, amelynek az üzleti gyakorlattal érintett áru értékesítése, szolgáltatása vagy eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll (a továbbiakban: üzleti gyakorlat alkalmazója), az is felel, aki az üzleti gyakorlat keretében közölt üzleti kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló gazdasági tevékenysége körében az üzleti kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, ha a jogsértés az üzleti kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő olyan okból ered, amely nem az üzleti gyakorlat alkalmazója kifejezett utasítása végrehajtásának a következménye.
- 95) A Tpv. 45. §-a értelmében a GVH jár el versenyfelügyeleti eljárásban a Tpv. rendelkezéseinek megsértése esetén - a 86. § (1) bekezdése alapján a bíróság hatáskörébe tartozó ügyek kivételével -, továbbá azokban a hatósági ügyekben, amelyek tekintetében törvény az eljárást a hatáskörébe utalja. A Tpv. 46. §-a alapján a GVH illetékessége az ország egész területére kiterjed.
- 96) A Tpv. 44. §-ának (1) bekezdése értelmében a versenyfelügyeleti eljárásra – a Tpv. eltérő rendelkezése hiányában – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni meghatározott kivételekkel. A Ket. 13. §-a (2) bekezdésének e) pontja alapján a Ket. rendelkezéseit a versenyfelügyeleti eljárásban csak akkor kell alkalmazni, ha a Tpv. vagy az Fttv. eltérő szabályokat nem állapít meg.
- 97) A Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja értelmében a hatóság az eljárást megszünteti, ha hivatalbóli eljárásban a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.

VIII.

Az összehasonlító reklám értékelési keretei

VIII.1. A releváns joggyakorlat

VIII.1.1. A közösségi ügyek

- 98) A viszonylag kis számú releváns közösségi ügyek közül a Lidl Belgium és a Colruyt között a brüsszeli tartományi bíróság előtt zajló perben a Bírósághoz intézett előkérdések tárgyában hozott ítélet emelendő ki⁸².
- 99) Az ítéletet 64. pontja - egyebek mellett – rámutatott arra, hogy a 84/450/EGK [irányelv] 3a. cikke (1) bekezdésének c) pontja az összehasonlító reklám tárgyilagosságának biztosítása érdekében megköveteli, hogy a reklám által összehasonlított tulajdonságok ellenőrizhetők, azaz bizonyíthatók legyenek, azonban nem tartalmaz semmilyen pontosabb meghatározást, hogy pontosan milyen körülmények között és kinek kellene ellenőriznie az említett tulajdonságok hitelességét⁸³.
- 100) A Bíróság hangsúlyozta, hogy az irányelv által követett célok nem teszik lehetővé azt a megfontolást, hogy az összehasonlított tulajdonságok hitelessége ellenőrzésének inkább a fogyasztó vagy az egyéb érdekeltek, különösen az összehasonlításba bevont versenytársak számára kellene nyitottnak lennie.⁸⁴
- 101) Jelen ügy szempontjából kiemelendő az ítélet 68. pontja, amely szerint rá a reklámozónak képesnek kell lennie arra, hogy megfelelő eszközökkel bizonyítsa a reklámjában szereplő tényállítások hitelességét, és bizonyos esetekben ezt a bíróság vagy a közigazgatási hatóság is megkövetelheti tőle.
- 102) Az ítélet 71. pont szerint a fogyasztó azon lehetősége, hogy egy közigazgatási vagy bírósági eljárás keretében megszerezze reklámozótól a reklámban szereplő adatok hitelességére vonatkozó bizonyítékokat, nem mentesíti ezt a reklámozót - amennyiben a reklám az összehasonlított termékeket és árakat nem sorolja fel - különösen a reklám címzettjei számára annak megjelölési kötelezettsége alól, hogy azok hol és hogyan szerezhetnek nehézség nélkül tudomást az összehasonlítás elemeiről, az összehasonlítás hitelességének ellenőrzése vagy ellenőriztetése céljából.
- 103) Az összehasonlítás elemeihez való ilyen hozzáférhetőség mindazonáltal nem jelenti azt, hogy a reklám személyesen eljáró címzettje számára bármely körülmények között ellenőrizhetőnek kell lennie az összehasonlított tulajdonságok hitelességének. Ebben a tekintetben elegendő, ha az ilyen ellenőrzést lehetővé tévő elemek a jelen ítélet 71. pontjában megfogalmazott feltételek között hozzáférhetőek az említett címzett számára olyan módon, hogy általában saját maga elvégezhesse a kívánt ellenőrzést, vagy kivételesen, ha egy ilyen ellenőrzés olyan szakértelmet igényel, amellyel ő maga nem rendelkezik, azt egy harmadik személlyel elvégeztethesse.
- 104) Az előző megfontolásokra tekintettel a Bíróság szerint az irányelv 3a. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy egy összehasonlító reklámban említett tulajdonság nem teljesíti az e rendelkezésben szereplő ellenőrizhetőség követelményét, ha

⁸² C-356/04. Lidl Belgium ügy

⁸³ Az ítélet. 64. pontja

⁸⁴ u.o. 65. pont

az ezen tulajdonság említésén alapuló összehasonlítás elemeit a reklám nem sorolja fel, kivéve ha a reklám - különösen a reklámmüzenet címzettjei számára - megjelöli, hogy ezen címzettek hol és hogyan szerezhettek nehézség nélkül tudomást az összehasonlítás elemeiről, a reklám vagy annak hitelessége, illetve a szóban forgó tulajdonság ellenőrzése végett, vagy ha nem rendelkeznek az ehhez szükséges szakértelemmel, annak ellenőriztetése céljából.

VIII.1.2. A magyar joggyakorlat

- 105) A Versenytanács a Vj/63/2011. RTL Klub ügyben kiemelte, hogy a reklámozónak meg kell jelölnie, hogy a reklám címzettjei hol és hogyan szerezhettek nehézség nélkül tudomást az összehasonlítás elemeiről az összehasonlítás hitelességének ellenőrzése vagy ellenőriztetése céljából.
- 106) A Versenytanács a Vj/37/2012. Vodafone ügyben megjegyezte, hogy *„a lefedettség a szolgáltatás földrajzi elérhetőségének a mértéke. A le- és feltöltés sebességénél – ami nem vitásan lényeges tulajdonsága a mobilinternet hálózatnak – adott esetben sokkal nagyobb horderejű kérdés az, hogy egyáltalán igénybe vehető-e a szolgáltatás, és el lehet-e vele érni azt a személyt, adatforrást, akit/amit a használó el kíván érni.”*
- 107) A Versenytanács a Vj/37/2011., valamint a Vj/77/2013. sz. ügy határozataiban megállapította, hogy *„egyenletes le-, illetve feltöltési sebességet a mobilszolgáltatók az infrastruktúra és a korlátos erőforrás valamint a technológia sajátosságai miatt nem tudják biztosítani előfizetőknek. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint önmagában ez a tény kétségesse teszi, hogy egyáltalán lehet-e tárgyilagos reklámállításokat tenni a hálózatok sebességét illetően”... „Az adott fogyasztó által elérhető sebességre hatást gyakorol a szabad erőforrás folyamatosan változó értéke, amelyet a szolgáltatást aktuális helyen és időpillanatban igénybe vevő előfizetők száma mellett az előfizető aktuális tartózkodási helye, a területen hozzáférhető adatátviteli technológia (GPRS, EDGE, 3G/UMTS), illetve a hálózat aktuális leterheltsége is befolyásol. A mobilinternet szolgáltatás esetén az adott pillanatban rendelkezésre álló adatátviteli sebességet számtalan más egyedi körülmény is befolyásolja, így a területi és környezeti viszonyok függvényében az adott terület meghatározott pontjain elérhető lefedettség, az előfizetők fizikai távolsága az adott területet kiszolgáló bázisállomáshoz képest.”*
- 108) A Versenytanács a Vj/18/2014. sz. Alveola ügyben leszögezte, hogy a tárgyilagosság két fontos szempontból vizsgálható: 1. az eljárás alá vont objektív kritériumok mentén kiválasztott szempontok mentén hasonlította-e össze az árakat, és 2. a kiválasztott kritériumok alapján az árak összevetése ugyancsak objektív módon történt-e. Továbbá megállapította, hogy a „tárgyilagosság 2. szempontrendszerén belül azt kell megvizsgálni, hogy az egyébként objektíve (tehát a fogyasztói/felhasználói igények szempontjából valóban fontos) szempontok miképpen lettek bemutatva, a reklámozó az összevetés során nem alkalmazott-e inkorrekt módszereket, kellően pontosak voltak az összevetett adatok (nem függetlenül az ellenőrizhetőség követelményétől).”
- 109) A Vj/86/2015. Unilever ügyben hozott végzésben a Versenytanács kiemelte, hogy a tárgyilagosság a következőket feltételezi:
- a termék jellemzői jelentős, lényeges, ellenőrizhető és jellemző sajátosságainak együttes kritériumai biztosítják azt, hogy az összehasonlítás tárgyilagos legyen,
 - az említett négy kritériumot teljesítő tulajdonságokat tárgyilagosan kell összehasonlítani, azaz a reklámban tett összehasonlításnak tárgyilagos módon észlelhető tulajdonságokra kell vonatkoznia, és nem olyanokra, amelyeket a szubjektív

ízlés vagy preferencia határoz meg. A tárgyilagosság második szintje tehát az olyan összehasonlítások kizárására irányul, amelyek szubjektív értékelésből, nem pedig tárgyilagosságból erednek,

- amennyiben az összehasonlító reklám tartalmazza az áruk árainak összehasonlítását, köteles azt tárgyilagosan bemutatni.⁸⁵

110) A végzés 79. pontja szerint a fenti feltételek egymással szorosan összefüggenek, illetve, hogy az egyes kritériumok elhatárolása egyes esetekben nehézséget is jelenthet. A lényeg, hogy a jogszerű összehasonlító reklám objektív képet adjon a fogyasztóknak. Nem lehet objektív a fogyasztókban kialakult kép, ha ... *általánosságban sérül az összehasonlítás tárgyilagossága (azaz a fogyasztó összességében nem kap objektív képet az összehasonlított termékek különbségéről).*

111) A mobilinternet szolgáltatás fogyasztók által lényegesnek tekintett tulajdonságának minősül többek között a tényleges hozzáférés, az adathálózat, a webböngészés sebessége, a le- és feltöltés sebessége, a sáv szélesség, a minőség és az ár is.⁸⁶

IX.

A vizsgált magatartás jogi értékelése

112) A jelen eljárásban értékelendő magatartás az eljárás alá vont vállalkozás 2015. október 1. és november 30. között alkalmazott, „4G tesztelték, bizonyított” kampánya. A vizsgálat tárgya, hogy a kampány keretében közzétett reklámok megfelelnek-e a Tptv. 10. § b) pontjában foglaltaknak.

A fogyasztók által érzékelt üzenet

113) A jelen reklámkampány fő üzenetét a kampány szlogenje és a vele együtt megjelenített „I. helyezések” együtt alkotják.

„Tesztelték, bizonyított! Netezz Telekom 4G mobilinternettel!”

A fogyasztói célcsoport

114) A Telekom 4G kampányának célcsoportja nem csak a mobilinternetezők köre, hanem azon fogyasztók is ide tartoznak, akik még nem használnak mobilinternetet, de nem zárják ki, hogy a jövőben az internethasználatukat a mobil hálózatra is kiterjesztik.

A piacelsőbbségi állítások összehasonlító reklámként való értékelése

⁸⁵ A végzés 69. pontja.

⁸⁶ Vj/77/2013. határozat 76. pont

- 115) Az eljárásban vizsgált üzenet formáját tekintve piacelsőségi állítás. Ám a Tpv. 6/A (1) bekezdésében leírt meghatározás szerint „az olyan közlés, tájékoztatás, amely közvetve vagy közvetlenül felismerhetővé teszi a vállalkozás versenytársát, vagy a versenytárs által előállított, forgalmazott vagy bemutatott, a bemutatottal azonos áruval azonos vagy ahhoz hasonló rendeltetésű árut” összehasonlító reklámnak tekintendő.
- 116) Mivel az érintett szolgáltatás, illetve áru – 4G mobilinternet szolgáltatás – piacán a fogyasztók számára közismert a másik két versenytárs kiléte, így közvetve felismerhetővé vált a versenytársak szolgáltatása is. Mindez összhangban van a Versenytanács gyakorlatával, amely szerint *„másik vállalkozás, illetve annak terméke felismerhetőségének kérdése sajátos módon jelentkezik abban az esetben, ha az adott piacon igen kevés számú versenytárs van jelen, s személyük közismertnek tekinthető. Ilyenkor a piacelsőségi állítást tartalmazó reklám összehasonlító reklámnak is minősülhet.”*⁸⁷ A jelen eljárásban vizsgált reklám összehasonlító reklámként való kezelését az eljárás alá vont által sem vitatta.
- 117) Az előbbiekre tekintettel megállapítható, hogy a Telekom által közzétett reklámokban közvetetten felismerhetőek a versenytársak, illetve szolgáltatásuk, így ezen reklámok a fent rögzítettek szerint a Tpv. 6/A. § (1) bekezdése értelmében összehasonlító reklámnak minősülnek.

A helyettesíthetőség követelménye

- 118) Az eljárás alá vont piacelsőségi állítást fogalmazott meg a saját 4G hálózata nagyságára vonatkozóan, melyre tekintettel megállapítható, hogy állítását a Telenor és a Vodafone 4G hálózatához viszonyítva tette.
- 119) Így a helyettesíthetőség követelményének a reklámok megfelelnek, mivel a 3 szolgáltató 4G hálózatát, azok sebességeit hasonlítják össze az eljárás alá vont és a lehetséges fogyasztói percepció szerint is.

Az összehasonlított tulajdonság

- 120) A három aranyérem feliratait közlik azt az információt, hogy mit tekint bizonyítottnak és milyen tesztek alapján a reklámozó. A reklámállítás megfogalmazása tovább arra is utal, hogy a teszteket a Telekomtól független szervezetek végezték. A független tesztek alapján a Telekom az első a 4G hálózat vonatkozásában a letöltés, a feltöltés és a WEB-böngészés sebessége tekintetében. (A „sebesség” kifejezés ugyan nem szerepel a reklám anyagban, de a mobilinternetet használók körében köztudomásúnak tekinthető, hogy jelen esetben a letöltés, a feltöltés és a böngészés sebességéről, és nem valamilyen más tulajdonságáról van szó. Ezt erősíti, hogy a vizsgált kampány képi világa, a koszorúval keretezett érmek megjelenítése is valamiféle versenyre utal.) Összeolvasva a kampány szlogenjének és az „I. helyezéssel” képeknek a tartalmát, az eljáró versenytanács szerint a kampány fő üzenete: *„A független tesztek eredményei azt bizonyítják, hogy a versenytársaihoz képest a 4G mobilinternet szolgáltatás keretében a Telekom biztosítja a leggyorsabb letöltési, feltöltési és web-böngészési sebességet.”* A három első helyezés alapját képező különböző sebességek a reklám értékelése során nem önálló tényállási elemek, hanem egyetlen együttesen vizsgálandó tulajdonság részei, arra is tekintettel, hogy a vizsgált *„Tesztelték, bizonyított! Netezz Telekom 4G mobilinternettel!”* szlogen is

⁸⁷ A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának az Fttv-vel, Grt-vel és a Tpv. III. fejezetével, a Gyftv.-vel és az Éltv-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései (2015) III.13.7. pont.

együttesen a szolgáltatásra vonatkozik, nem pedig annak egyes (bár kétségtelenül kiemelt) résztulajdonságaira.

A Tptv. 10. § b) pontjának való megfelelés vizsgálatának lépései

121) A Vj/86/2015. sz. *Unilever* ügyben az összehasonlítás tárgyilagosságának jogi értékelésére a Versenytanács egy kétszintes jogi teszt⁸⁸ alapjait fektette le, amelyet az eljáró versenytanács már a Vj/104/2015. sz. eljárásban is alkalmazott. Az első lépésben azt kell megvizsgálni, hogy a 10. § b) pontjában felsorolt első négy szempont, azaz a lényegesség, a meghatározó jelleg, a jellemzőség és az ellenőrizhetőség *objektíve, ténszerűen megvalósult-e* az összehasonlítás során. Ez azt jelenti, hogy önállóan vizsgálható e négy szempont teljesülése, mivel ezek bármelyikének hiánya a tárgyilagosságot kizárja. Következésképpen nem feltétlenül szükséges mind a négy feltétel vizsgálata a jogsértés a tárgyilagosság hiányának megállapíthatóságához. (v.ö. Vj/37/2012. *Vodafone* ügy, 79. pont; Vj/86/2015. *Unilever* ügy 69. pontja).

122) A jogi teszt második lépése az összehasonlítás módjára, az összehasonlítás alapját képező tulajdonságok közzétételének, illetve a reklámban történő bemutatásának módszerére vonatkozik. E jogi teszt szerint tehát az összehasonlítás egyrészt tartalmi kérdés, másrészt módszertani kérdés. A jogszerű összehasonlító reklámnak mind tartalmi, mind pedig módszertani szempontból tárgyilagosságnak kell lennie.

A vizsgált összehasonlító reklám tartalmának tárgyilagossága

123) A Tptv. 10. § b) pontja szerint az összehasonlításnak az áruk lényeges, meghatározó, jellemző és ellenőrizhető tulajdonságára kell vonatkoznia. A GVH joggyakorlata alapján a mobilinternet szolgáltatás fogyasztók által lényegesnek tekintett tulajdonságának minősül a hozzáférés, az adathálózat, a webböngészés, a le- és feltöltés sebessége, a sáv szélesség, a minőség és az ár is.⁸⁹ Eszerint a webböngészés, a le- és feltöltés sebessége kétségtelenül a mobil internetezés lényeges tulajdonságának minősül. A jelen esetben továbbá kiemelendő, hogy az eljárás alá vont egyszerre több sebességi jellemzőt jelenített meg, így – még ha esetlegesen bármelyik jellemző önmagában nem lenne lényeges – együtt kétségtelenül releváns tulajdonságok megjelenítéséről van szó.

124) Az eljáró versenytanács fontosnak tartja leszögezni, hogy a jelen ügyben a webböngészés, a le- és feltöltés sebessége (a továbbiakban: a hálózat sebessége) nem egyszerű üzenetként jelenik meg, hanem tesztek (felmérések) eredményeként. Ez azért fontos, mert a korábbi hasonló ügyek során már tisztázásra került, hogy az egyenletes le-, illetve feltöltési sebességet a mobilszolgáltatók az infrastruktúra és a korlátos erőforrás, valamint a technológia sajátosságai miatt nem tudják biztosítani előfizetőiknek. Az a körülmény önmagában kétségesse tenné, hogy egyáltalán lehet-e tárgyilagosságot tenni a hálózatok sebességét illetően.⁹⁰ Tény, hogy a mobilinternet szolgáltatás előfizetők által érzékelt minősége több tényezőtől függően változik, így például a földrajzi helytől, a környezetben található tereptárgyak pillanatnyi helyzetétől (adott cella és szomszédos, esetleg távolabbi cellák), az előfizető számára beállított szolgáltatásminőségtől (amely gyakran a díjsomagtól, forgalomtípustól vagy az előfizető által korábban bonyolított forgalomtól függ), az igénybevétel időpontjától (a hálózatok

⁸⁸ Mivel a jelen eljárásban vizsgált reklámállításban is szerepel a „teszt” kifejezés, a későbbiekben mindig utalni fogunk arra, hogy az adott helyen milyen értelemben használjuk a kifejezést.

⁸⁹ Vj/77/2013. határozat 76. pont

⁹⁰ Vj/77/2013. határozat 83-84. pont

önmagukban is folyamatosan változnak például paraméterezések, karbantartások, fejlesztések következtében). Ezért az első és talán legfontosabb tisztázandó kérdés jelen ügyben az, hogy a tesztek képesek voltak-e a 4G hálózat sebességét befolyásoló, fent felsorolt egyéb, az egyedi fogyasztó szempontjából fontos körülmények hatását kiszűrni, vagy legalább olyan mértékűvé csökkenteni, hogy azok a teszt végeredményét ne befolyásolhassák.

- 125) Az eljáró versenytanács fontosnak tartja kiemelni, hogy a rendelkezésre álló teszteket nem elsősorban a szűkebben vett (távközlési vagy piackutatói) szakmai szempontból értékelte, hanem abból a nézőpontból, hogy azok eredményei mennyire használhatóak fel a vizsgált kereskedelmi gyakorlat alátámasztására, igazolására. Erre való tekintettel az eljáró versenytanács nem az egyes – kétségtelenül szakmai szttenderdeket követő – felméréseket kifogásolja vagy hagyja jóvá, hanem azok interpretálását, illetve adott összehasonlító reklámbeli szerepét.
- 126) Az eljárás alá vont a vizsgált piacelsőbbségi állításait a 4G hálózat sebességére vonatkozóan többféle teszt eredményeire alapozza. Ezek közül az eljáró versenytanács kiemelt jelentőséget tulajdonít az NMHH mérési eredményeinek, illetve azok jelentésének interpretációjának. A 2015. október 13-án kelt NMHH beadvány [üzleti titok].⁹¹ Mivel az NMHH méréseit május 18-ától kezdve folyamatosan végzi, illetve hogy egy-egy kistérségbe a mérőautó átlagosan [üzleti titok] jutott el, megállapítható, hogy a jelen eljárásban vizsgált kampányt indítását megelőző hónapra nyers mérési adatok már az ország valamennyi kistérségéből rendelkezésre álltak, a <http://szelessav.net/> weblapon publikált adatok közel teljes körűnek tekinthetők az országos átlag szempontjából.
- 127) Az NMHH mérési metódusa a [üzleti titok] Az NMHH célja a mérési rendszer bevezetésével az volt, hogy [üzleti titok].⁹²
- 128) A publikált mérési eredmények értelmezésével kapcsolatban a http://szelessav.net/hu/aggregalt_sebesseg/mobil aloldalon megjelent „szolgáltató infrastruktúrális teljesítménye” kifejezés arra utal, hogy a mérések során nem kerülnek figyelembe vételre a megvásárolható szolgáltatói csomagok és felhasználói telefonok esetleges korlátozásai. Tehát a szolgáltató megfelelő csomagja és alkalmas felhasználói készülék használata mellett igénybe vehető „legjobb” szolgáltatás kerül a mérés során meghatározásra (gyakorlatilag az optimális esetben várható legnagyobb érték).⁹³
- 129) Az eljáró versenytanács – elfogadva az NMHH saját mérési módszerének céljaival, az eljárás technikai kialakításával és az eredmények értelmezésével kapcsolatos megállapításait – arra a megállapításra jutott, hogy a szolgáltatók „infrastrukturális teljesítményét” kifejező adatok alkalmasak lehetnek arra, hogy a 4G hálózat sebességét befolyásoló egyedi körülmények hatásait kiszűrjék vagy legalábbis minimális szintűre csökkentsék. Ezáltal ezek az eredmények képesek lehetnek arra, hogy a szolgáltatók hálózatainak egyéb körülményektől mentes sebességeit objektív módon jelenítsék meg. Éppen ebben van a jelen eljárásban vizsgált összehasonlításnak az a sajátossága, ami lehetővé teszi, hogy minden korábbi tapasztalattal ellentétben egyáltalán lehessen potenciálisan tárgyilagos reklámállításokat tenni a hálózatok sebességét illetően. A mérés eredményekkel kapcsolatban kételyként legfeljebb az fogalmazható meg, hogy az egy napon mért „infrastrukturális” sebességértékek nem a mérés napján aktuálisan érvényes

⁹¹ VJ/26-8/2016., B/663-11/2015.

⁹² VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁹³ VJ/26-8/2016., B/1448-3/2015.

értékek, hanem hosszabb időszak átlagai, amelyek akár szélső esetben nem is feltétlenül voltak helytállóak az adott napon. A rendelkezésre álló adatok ezt nem támasztják alá, de nem is zárják ki annak lehetőségét. Az Ookla mérési módszer lényege az előfizetők által ténylegesen elvégzett sebességmérés eredményeinek átlagolása. Következésképpen, a nyers adatokat mindazon egyedi körülmények is befolyásolják, amelyeket az NMHH mérési módszere igyekezett kiküszöbölni. További eltérés az NMHH módszerétől, hogy a [üzleti titok].

- 130) Az eljáró versenytanács szerint az Ookla mérések nem teljesítik azt a mérési feltételt, amely az NMHH méréseinek kifejezett célja volt, nevezetesen, hogy a tesztelni kívánt hálózat sebessége mindazon egyedi körülményektől mentesen legyen megállapítható, amelyek a hálózat sebességét – az infrastrukturális teljesítményen túlmenően – befolyásolhatják. Ebből következően a mérés szubjektív jellegű abban az értelemben, hogy csak olyan mérési eredményeket tartalmaz, amelyeket nem ismert körülmények között, nem ismert célból, nem ismert motivációkkal bíró fogyasztók végeztek. Ezért kétséges lehet az is, hogy ezek a mérések véletlenszerűek és egyáltalán nem tudható, mennyire reprezentatívak. Ilyen esetben az egyedi mérések szubjektivitását azzal lehetne csökkenteni, hogy nyers adatok számossága kellően nagy. Jelen esetben ez abban az esetben is kétséges lenne, ha a 73. pontban megadott számossági adatok kizárólag 4G hálózati méréseket takarnának. T.i. ezek havi nagyságrendje nagyjából megegyezik azzal a mérési számossággal, amely az NMHH mérőkocsijai egy nap alatt állítanak elő⁹⁴.
- 131) Ennek alapján az Ookla adatokra alapozott sorrend jelen eljárásban – az eddig rendelkezésre álló adatok alapján - nem vélelmezhető kellő biztonsággal a minta reprezentativitása, amely körülményt a minta nagysága sem tudja ellensúlyozni.
- 132) A P3 mérési módszere hasonlít az NMHH mérőkocsis mérési módszeréhez, mivel az ún. „drive test”-ek családjába tartozik. Azonosítható az a szándék is, hogy a 4G hálózat sebességét befolyásoló egyedi körülmények hatásait kiszűrjék vagy legalábbis minimális szintűre csökkentsék. Ezáltal ezek az eredmények alkalmasak lehetnek arra, hogy a szolgáltatók hálózatainak egyéb körülményektől mentes sebességeit objektív módon jelenítsék meg.
- 133) Az eljáró versenytanács szerint a P3 „Best in Test” mérése több tekintetben kellően tárgyilagos, mert világos és elfogadható, hogy mit mérnek, az is hogy milyen technikával. Ennek ellenére az eredmények %-os mutatónkénti megjelenítése nem zárja ki a szubjektivitás lehetőségét, mivel a cég módszertani leírása is csak az egyes részszempontokat sorolja fel a hivatkozott weboldalon, és nem közli az azokhoz tartozó pontszámok tartalmát és az esetleges relatív súlyozásaikat. Továbbá, egyes szempontok esetében a százalékpontokban megadott különbségek igen kicsik, ami kétségesse teszi, hogy az eredmény szignifikáns. Ugyanakkor az eljárás alá vont beadványaiban⁹⁵ leírtak alapján az eljáró versenytanács pontosabb képet kapott arról, hogy az értékelés miképpen történik, így erre való tekintettel egyértelműen nem kérdőjelezhető meg a módszer tárgyilagossága, miközben nem is állapítható meg kétséget kizáróan.
- 134) Ezzel kapcsolatban az eljáró versenytanács figyelembe vette, hogy [üzleti titok]. A P3 a pontozási rendszer minden részletét ismerteti az iparággal, a P3 igen nagy számú mobilpiaci szereplővel van kapcsolatban világszerte, és ezen szereplők visszajelzéseit is

⁹⁴ [üzleti titok].

⁹⁵ Vj/26-31/2016. és Vj/26-33/2016.

felhasználja a pontozási rendszerre vonatkozó változtatással összefüggő döntések meghozatala során. Ez arra utal (amit egyébként a cég weboldalán elérhető információk is alátámasztanak), hogy a piac más szereplői is ismerik a P3 tevékenységét, korábban igénybe is vették, tehát megbízhatónak találták az általa alkalmazott mérési eljárást. A pontozási rendszer piaci szereplőkkel történő megismertetése, véleményeik figyelembevétele, a rendszer piaci szereplők közötti széleskörű ismerete mindenképpen a pontozás objektivitását erősítő körülménynek számít.

- 135) Az eljárás alá vont a vizsgált reklámüzenet „I. helyezett” éremkarikáiban az NMHH a letöltés és a feltöltés sebessége tekintetében jelölte meg, amelyet az eljáró versenytanács tartalmi szempontból nem kifogásolt. Nem látta viszont aggálytalanul megállapíthatónak az Ookla és a P3 mérési eredményeinek tárgyilagosságát a sem a letöltés és a feltöltés, sem pedig a webböngészés tekintetében. A két mérési módszerrel kapcsolatban felmerült kifogások alapján (az Ookla módszerével kapcsolatban a mérések számossága, a P3 esetében pedig a pontozásos rendszer szubjektivitása) azonban nem bizonyítható a jogsértés, de annak hiánya sem, és ebben a tekintetben további vizsgálatoktól sem várható eredmény.
- 136) Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a fentiekben a Tptv. 10. § b) pontjában felsorolt négy kritérium közül – a Vj/86/2015. sz. ügyhöz hasonlóan – nem tudta elkülönítetten értékelni a mobilinternet hálózat sebességére vonatkozóan annak meghatározó és jellemző mivoltát, mert nem talált olyan objektív körülményt, amelynek alapján a két kritérium önállóan értékelhető lehetett volna. Ezért azzal a feltételezéssel élt, hogy a reklámban vizsgált tulajdonság (a mobilhálózat sebessége) olyan lényeges szempont, amely egyben a fogyasztói döntést jellemző és meghatározó szempontnak is tekinthető.
- 137) Az eljáró versenytanács megjegyzi azonban, hogy ha a felmérés eredményei a közzétett állítást nem támasztanak alá vagy éppen a tekintetben kétség merül fel a fogyasztóban vagy a helyette az ellenőrzést elvégző hatóságban, akkor fennállhatna az Fttv. rendelkezéseinek a sérelme. Jelen esetben azonban nem merült fel olyan körülmény, amely ezt a vizsgálati irányt megalapozhatta volna.

A vizsgált összehasonlító reklám módszerének tárgyilagossága

- 138) A tárgyilagosság jogi tesztjének második lépése az összehasonlítás módjának vizsgálata. Ahogyan utalt rá az eljáró versenytanács fent, a tárgyilagos összehasonlítás és az ellenőrizhetőség követelménye gyakran összefügg, így az érintett szolgáltatás jellemzői miatt a jelen ügyben is van olyan vetülete a tárgyilagos összehasonlításnak mint módszernek, amely az ellenőrizhetőség kérdéskörében (is) vizsgálható. A *Lidl Belgium* ügy alapján az ellenőrizhetőség követelménye valamiféle kézzelfoghatóságot, igazoltságot, igazolhatóságot is feltételez. Ennek alapján a vállalkozás az összehasonlító reklámmal kapcsolatos ellenőrizhetőségi követelménynek két módon tehet eleget:
- a. lehetővé teheti, hogy a fogyasztó utánajárhasson, utánanézhessen az adott összehasonlítás alapját képező adatoknak és módszernek annak érdekében, hogy tesztelhesse, kivizsgálhassa vagy egyáltalában értelmezhesse a reklámban megjelenített különbségeket, amelyek révén az ellenőrizni kívánt sorrend kialakul; vagy

- b. ha a fentieknek objektív akadálya van, egy hatósági (jelen esetben versenyhatósági) vizsgálat során tudja bemutatni, hogy az összehasonlítás alapját képező tényállás és módszertan objektív, dokumentálható, megismételhető, rekonstruálható.⁹⁶

- 139) Jelen ügyben az a. pont sem az Ookla, sem pedig a P3 esetében nyilvánvalóan nem alkalmazható, hiszen a fogyasztó egyik esetben sem tud hozzáférni azokhoz a tényadatokhoz, amelyekre az összehasonlító állítást az eljárás alá vont alapozza. Ezért még ha a P3 módszertana világossá is válik számára – nem kevés, de nem lehetetlen – utánajárás révén, nem tudja tesztelni az állítást. Az Ookla ugyan lehetővé teszi a fogyasztó számára, hogy a saját mobiljának sebességét tesztelje, de mivel nem ismert a fogyasztó számára az összehasonlítás alapját képező adat, azt nincs mivel összevetnie. A P3 esetében lényegében ugyanez a helyzet.
- 140) Az NMHH esetében alapvetően más a helyzet. Az NMHH www.szelessav.net weboldalán nem csak arról kap tájékoztatást, hogy a hatóság milyen módszerrel végzi a mérőautós tesztet, hanem a tesztek aggregát eredményeit ellenőrizni is tudja. Az ellenőrzés egyetlen korlátja a korábbi állapotok archiválásának hiánya, ezért a fogyasztó mindig csak egy éppen aktuális állapotot tud lekérdezni, amiben azonban – az átlagolás miatt – a korábbi mérések eredmények is benne vannak. A vizsgált reklámkampány nem sokkal az NMHH méréseinek közzétételének megkezdését követő két hónapban zajlott, ezért a múltbeli (azaz a kampányt megelőzően mért) adatok viszonylag kis súlya miatt az ebben az időszakban lebonyolított fogyasztói ellenőrzések nem térhettek el jelentősen az adott hónapban ténylegesen kialakult állapotoktól.
- 141) Megállapítható, hogy a fogyasztónak sem az Ookla, sem pedig a P3 méréseit nem volt módjában ellenőrizni, mivel az ezek eredményeit alátámasztó mérési adatokat a Telekom nem hozta nyilvánosságra. Az NMHH nyilvánosan elérhető mérési adatai pedig nem voltak elérhetők a reklámkampány időszakára vonatkozóan.
- 142) Az ellenőrizhetőség fenti b. pontjában leírt, azaz a hatóság általi ellenőrzés módszere akkor alkalmazható, ha bizonyítható, hogy az adott összehasonlító állítást bizonyító információk valamilyen objektív vagy akceptálható okból közvetlenül a fogyasztókkal nem közölhetők, és nincs/nem volt más olyan módszer, amellyel ez a fogyasztókkal közölhető formában megvalósítható lett volna.
- 143) Jelen eljárásban mind az NMHH, mind az Ookla, mind pedig a P3 mérési módszere és mérési eredményei megismerhetők voltak a GVH számára. Mindhárom teszt eredményeit megalapozó mérések technikájáról, módszertanáról az eljárás alá vont, illetve a hatóság közölte a legfontosabb tudnivalókat, amelyek alapján az eljáró versenytanács szerint mindhárom módszer alkalmas lehet a mobilinternet le- és feltöltési sebességére vonatkozó infrastrukturális teljesítmény mérésére. Ugyanakkor az is megállapítható volt, hogy egyik módszer sem „tökéletes”, vannak „gyenge pontjaik”, amelyeket a fentiekben az eljáró versenytanács azonosított. A le- és feltöltés vonatkozásában egymást erősítik, illetve kiegészítik a három forrásból származó mérések, a webböngészés tekintetében közzétett reklámállítást azonban csak a P3 mérései támasztják alá.
- 144) Az ellenőrizhetőség fenti b. pontjában leírt módjának további feltétele, hogy az adott összehasonlító állítást bizonyító információk objektív és akceptálható okból közvetlenül a fogyasztókkal nem közölhetők, és nincs/nem volt más olyan módszer, amellyel ez a fogyasztókkal közölhető formában megvalósítható lett volna. Ezzel kapcsolatban

⁹⁶ Lásd a Vj/86/2015. sz. eljárásban hozott határozat 79 .pontját.

megállapítható, hogy mind az Ookla, mind pedig a P3 esetében akceptálható üzleti érdekeik fűződnek ahhoz, hogy a Telekom, az általa megrendelt felmérések eredményeit alátámasztó adatokat ne hozhassa nyilvánosságra. Az NMHH esetében pedig az volt megállapítható, hogy a méréseket már 2015. májusában megkezdte, az eredményeket csak 2015. augusztusától kezdődően publikálta, így azok a fogyasztók számára is megismerhetők voltak.

- 145) Az ellenőrizhetőség módszerével kapcsolatban végül ki kell térni arra, hogy a jelen eljárásban vizsgált reklám megfelel-e a Bíróság *Lidl Belgium* ügyben hozott ítéletének 71. pontjában lefektetett azon követelménynek, miszerint az összehasonlító reklámban meg kell az eljárás alá vontnak jelölnie, hogy a fogyasztók hol és hogyan szerezhetnek nehézség nélkül tudomást az összehasonlítás elemeiről, a reklám vagy annak hitelessége, illetve a szóban forgó tulajdonság ellenőrzése végett, vagy ha nem rendelkeznek az ehhez szükséges szakértelemmel, annak ellenőrzése céljából. Az eljárás alá vontnak tehát az összehasonlító reklámállítás objektív ellenőrizhetőségét a fogyasztó számára legalább olyan mértékig biztosítani kell, hogy hol és hogyan szerezhetnek nehézség nélkül tudomást az összehasonlítás elemeiről, a reklám vagy annak hitelessége, illetve a szóban forgó tulajdonság ellenőrzése végett. Ennek az elvárásnak jelen esetben a magyar Telekom aképpen tett eleget, hogy feltüntette az „érmeken”, hogy mely szervezetek felméréseinek eredményeire alapozva fogalmazta meg piacelsőbbségi állításait.

A tárgyilagosság követelményének teljesülése: összegezés

- 146) Az eljáró versenytanács a Tpv. 76. § (1) bekezdés j) pontja alapján határozattal mondhatja ki, hogy a versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált magatartás nem jogsértő, ugyanakkor az ilyen tartalmú döntés annak határozati formát öltő, érdemi jellege miatt a jogsértés hiánya vonatkozásában teljes körű - a jogsértést megállapító határozatokkal egyező mértékű és kiterjedésű - bizonyítást igényel. Ezzel szemben a Ket. 31. § (1) bekezdés i) pontja alkalmazásának van helye minden olyan versenyfelügyeleti eljárásban, amelyben a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg a törvénysértés - illetve a Tpv. 76. § (1) bekezdés j) pontjának alkalmazásához szükséges jogsértés hiánya sem - és az eljárás folytatásától sem várható eredmény. Következésképpen az eljáró versenytanácsnak a Ket. 31. § (1) bekezdése i) pontja alapján a versenyfelügyeleti eljárás végzéssel történő megszüntetéséről kell döntenie minden olyan esetben, amelyben a jogsértés, illetve annak hiánya a bizonyítékok elégtelensége miatt nem állapítható meg.
- 147) Jelen esetben a vizsgált összehasonlító reklámállítás tartalmának tárgyilagossága tekintetében az eljáró versenytanács nem kifogásolta az NMHH mérési eredményeit, azonban az arra való hivatkozás tekintetében merültek fel kételyek, lásd 129) pont. Nem látta aggálytalanul megállapíthatónak a tárgyilagosságot az Ookla és a P3 mérési eredményei tekintetében sem a letöltés és a feltöltés, sem pedig a webböngészés tekintetében. A két mérési módszer felhasználásával kapcsolatban felmerült kifogások [lásd a 130), ill. a 133) pontokat] alapján azonban nem látta bizonyíthatónak a jogsértést, de annak (vagy is a jogsértés) hiányát sem tartotta megállapíthatónak, és ebben a tekintetben további vizsgálatoktól sem volt várható eredmény.
- 148) Minderre tekintettel az eljáró versenytanács az eljárás Ket. 31. §-a (1) bekezdésének i) pontja alapján történő megszüntetése mellett döntött, mivel a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.

X.

Egyéb kérdések

- 149) A végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 82. §-a, illetve a Ket. 98. §-a (3) bekezdésének c) pontja biztosítja.

Budapest, 2017. február 9.

Dr. Bara Zoltán s.k.
előadó versenytanácsstag

dr. Szoboszlai Izabella s.k.
versenytanácsstag

Dudra Attila s.k.
versenytanácsstag